

Otázka: Psychologie osobnosti

Předmět: Psychologie a komunikace

Přidal(a): JaničkaSestřička

Psychologie osobnosti

- = determinace vývoje osobnosti, socializace osobnosti, sociální učení a vnímání, percepční chyby

Sociální psychologie

- zkoumá tu část prožívání a chování člověka, která vzniká v důsledku podmětů ze sociálního prostředí

Předmět sociální psychologie:

- socializace: Jak se člověk vlivem společnosti a společenských vztahů utváří
- Jak si člověk utváří vztahy s ostatními a charakter těch vztahů
- Jak se člověk pod vlivem sociálních vztahů a společenského života mění
- Jak člověk svým chováním působí na ostatní

Lidská bytost má sociální ráz

- **interakce**= člověk nereaguje jen na podmět ale i na jeho nositele
- **socializace**= přeměna člověka z biologické bytosti na bytost lidskou pod vlivem společenského prostředí

Sociální interakce = vzájemné působení osob v sociálním prostředí, při nějaké činnosti

- Formy: napodobování, učení, praktické činnosti
- svou roli hraje: rivalita (soupeř), soutěživost, manipulace

Sociální adaptace: proces, při kterém se jedinec začleňuje do sociální struktury, v rámci skupiny i do širšího sociálního prostředí

1. přizpůsobení se normální společnosti
2. soulad toho, co si myslím s tím, jaké požadavky má společnost
3. schopnost vycházet s lidmi
4. začlenění se do společnosti

Interpersonální konflikt:

- jedná se o vnitřně osobní konflikt jedince, kdy se střetávají dva (nebo více) – pro jedince významných – cílů, hodnot nebo potřeb. Jedinec se musí v daném okamžiku mezi alternativami rozhodnout, protože nelze současně realizovat obě.

Devalvace a evalvace v sociálním kontaktu:

- každý vztah, každá interakce má v sobě vždy nějaký náboj hodnocení → tedy náznak něčeho pozitivního nebo negativního.

Evalvace:

- pozitivně vyjádřený vztah (Když s vámi někdo jedná otevřeně a upřímně, neuzavírá se před vámi. Když má o vás někdo opravdový a nefalšovaný zájem, váží si vás)

Devalvace:

- negativně vyjádřený vztah (Když se k vám někdo chová nepřátelsky, aniž by vám vysvětlil proč, aniž by vám cokoli řekl. Když někdo zneužije vaší důvěru. Když vás někdo pomlouvá)

SOCIÁLNÍ UČENÍ

- psychologický mechanismus socializace
- osvojování si komplexních způsobů chování a přiměřených jednání
- produkt: sociální vůle, postoje, hodnoty, ideály

Dělení

v širším slova smyslu

- tendence změna chování (individuální zkušenosti)

- funkce: adaptační + vyrovnávací
- vzniká v průběhu života, vede k socializaci osobnosti

v užším slova smyslu- záměrný proces, cílevědomě osvojit vědomosti/dovednosti/návyky

MECHANISMY SOCIÁLNÍHO UČENÍ

- **Asociační=** vytváření spojů mezi podměty; asociace vnějších podmětů (klasické podmiňování), operativní podmiňování (spojení určité reakce s jejími důsledky)
- **sociální posilování=** způsoby chování a jednání jedince, které jsou odměňovány, se upevňují (tresty)
- **observační učení:** užívání odměn a trestů
- **učení napodobování:** vnitřní vyšší forma napodobování, ztotožnění s vztahovou osobou
- **učení anticipací (očekávání):** očekávání druhých působí, jako vmanévrování. Chování jedince ovlivňuje jednotlivce (kladné=důvěru v schopnosti, záporné=nedůvěra)
- **učení pomocí slovní instrukce:** jak a proč se co dělá, jak se máme chovat, učíme se co je nebezpečné

SOCIÁLNÍ VNÍMÁNÍ

- pro život a vytváření dobrých mezilidských vztahů je důležité poznávání
- sociální poznávání je založeno na sociálním vnímání

Závisí

- **Zevnějšek** (vlasy, nehty, způsob oblékání)

- **Neverbální projevy**

- Postoj a držení těla= posturologie; Výraz tváře= mimika
- Dotyky= optika; Pohyby rukou= gestika
- Vzdálenost postav= proxemika; Řeč pohybu=kinezika
- Zacházení s časem= chronetika

PERCEPČNÍ CHYBY= Chyby v procesu sociálního poznávání

- **Halo efekt:** při poznávání druhých (vnesení jediným nápaditým rysem), ozáří všechny ostatní (posuzování stejně)
- **První dojem:** z poznání toho druhého zobecníme, dovolení dalšího poznávání
- **Logická chyba:** vlastnosti spolu logicky souvisí, kvůli jistých zkušeností
- **Efekt mírnosti:** lidi posuzujeme mírněji (jsou nám sympatičtí)
- **Efekt sociálního postavení:** sociální postavení= vlastnosti přisuzovány (lékař, kněz=inteligentní, slušný)
- **Projekce:** očekávání podobných motivů jak my (postoje, zájmy)
- **Předsudky a stereotypy:** zahrnuje zjednodušení, zkreslení, předsudek= intenzivní stereotyp (těžko se argumenty mění)

DETERMINACE OSOBNOSTI

Biologická podmíněnost psychiky:

- Vlivy zděděné: většinou dědíme po rodičích temperament, schopnosti, dovednosti.
- Vlivy vrozené: působí na jedince v průběhu prenatálního života (onemocnění matky, stres matky)

Biologicky nás podmiňuje:

- důležitá je zralost a kvalita nervové soustavy

- aktuální tělesný stav
- hormony žláz s vnitřní sekrecí

Společenská podmíněnost psychiky:

- osobnost determinují společenské vlivy, mezi které patří: – sociální skupiny(rodina, skupina vrstevníků, ve škole, v práci...)
- kulturní prostředí, do kterého jsme se narodili
- jedinec se nestává člověkem automaticky, ale vlivem společenského světa (Např. „vlčí děti“)

Determinace je celoživotní proces!